

Nieuwsbrief Stichting Russisch Ereveld

Speciale uitgave voor adoptanten en donateurs

Nr. 15 (15 februari 2014)

Voorwoord

Het hectische Nederland-Rusland Jaar ligt achter ons. Het bezoek van verschillende delegaties en de samenwerking met diverse instanties is goed bevallen. Op 9 april organiseren we met steun van de Russische ambassade een aparte herdenking voor de 77 krijgsgevangenen uit de voormalige Sovjet-Unie die buiten Kamp Amersfoort werden gefusilleerd. Ook zijn de Russen in afwachting van een uitnodiging voor de Stille Tocht op 4 mei. Het ministerie van defensie is bereid opnieuw mee te werken aan de reguliere Russische herdenking op 9 mei.

Kortom, alle inspanningen om het Ereveld onder de aandacht te brengen bij diverse instanties en de neuzen dezelfde kant op te krijgen, hebben vruchten afgeworpen. Wat er allemaal nog meer speelt, leest u in deze nieuwsbrief. *(Foto Henriëtte van Breukelen)*

Opsporing met Omroep Max

In verband met een verhaal over Sovjetsoldaten die aan het einde van de Tweede Wereldoorlog in Assen terecht zijn gekomen, klopte Omroep Max aan bij Remco Reiding. Uiteindelijk is besloten om een documentaire te maken, waarin de zoektocht naar nabestaanden van Sovjetsoldaten die op het Russisch Ereveld begraven liggen een belangrijke rol speelt.

Daarom gaat Reiding deze maand met een cameraploeg van Omroep Max naar Rusland. In de provincie Rostov zal worden gezocht naar de familie van Fjodor Vasiljevitsj Djomin, die al meer dan 65 jaar in Leusden begraven ligt, maar onder een verkeerde naam (Ojomin). Nu na jarenlang onderzoek eindelijk is komen vast te staan wie hij daadwerkelijk is, kan de zoektocht naar zijn familie beginnen.

Aangezien Djomin volgens de documenten getrouwd was, bestaat er een goede kans dat hij kinderen had. Of dat daadwerkelijk zo is en of de zoektocht gaat slagen, leest u in een volgende nieuwsbrief. Ook is nog onbekend wanneer de documentaire wordt uitgezonden.

Inmiddels zijn al wel twee andere families opgespoord. In de stad Foermanov (provincie Ivanovo) vonden we een nicht van Nikolaj Flegontovitsj Oezoltsev. In Oekraïne nabij Kiev wonen nabestaanden van Fjodor Fedotovitsj Sjtsjegel.

Agenda en rondleidingen op site

Op de website zijn twee nieuwe secties toegevoegd. Alle relevante gebeurtenissen (herdenkingen, lezingen, rondleidingen, adoptantendag enz.) vindt u voortaan in de [agenda](#). Aangezien er sprake is van toenemende vraag voor [rondleidingen](#) is daarvoor ook een aparte webpagina aangemaakt. Neemt u daar dus een kijkje, als u wilt weten wat er op het programma staat en waar en wanneer de activiteiten plaatsvinden.

Kaarsjes op 9 april

Op 9 april staat de Stichting Russisch Ereveld opnieuw stil bij de op één na grootste massaexecutie in Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog. Op die datum in 1942 werden in alle vroegte 77 Sovjetsoldaten uit Kamp Amersfoort gehaald en net buiten het kamp gefusilleerd.

In 2012 werd op 9 april het boek *Kind van het Ereveld* gepresenteerd. Vorig jaar plaatste het stichtingsbestuur op die dag 77 kaarsjes bij monument Koedriest, de plek waar de 77 mannen werden doodgeschoten.

Ook dit jaar wil de stichting 's ochtends vroeg voor elk slachtoffer een kaarsje branden. De militair attaché van de Russische Federatie in Nederland en de Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort hebben hun medewerking al toegezegd. Als adoptant / belangstellende bent u die ochtend van harte welkom om ook een kaarsje aan te steken en daarmee u verbondenheid te tonen. (De plechtigheid zal naar verwachting een half uurtje duren.)

De 77 maakten deel uit van een groep van 101 Sovjet-Russische krijgsgevangenen uit onder meer Oezbekistan, die door de nazi's als levend propagandamateriaal naar Amersfoort waren gestuurd. De aanblik van een stelletje in lompen gehulde spleetogen moest het Nederlandse volk, en met name de communisten in ons land, ervan overtuigen dat wij beter de zijde van nazi-Duitsland konden kiezen in de strijd tegen het bolsjewisme.

In Kamp Amersfoort stierven 24 van hen in amper een halfjaar tijd aan honger, ziekte en mishandeling. De overgebleven 77 'Russen' werden in de vroege ochtend van 9 april 1942 in vrachtwagens geladen en in groepjes van vier net buiten Kamp Amersfoort gefusilleerd.

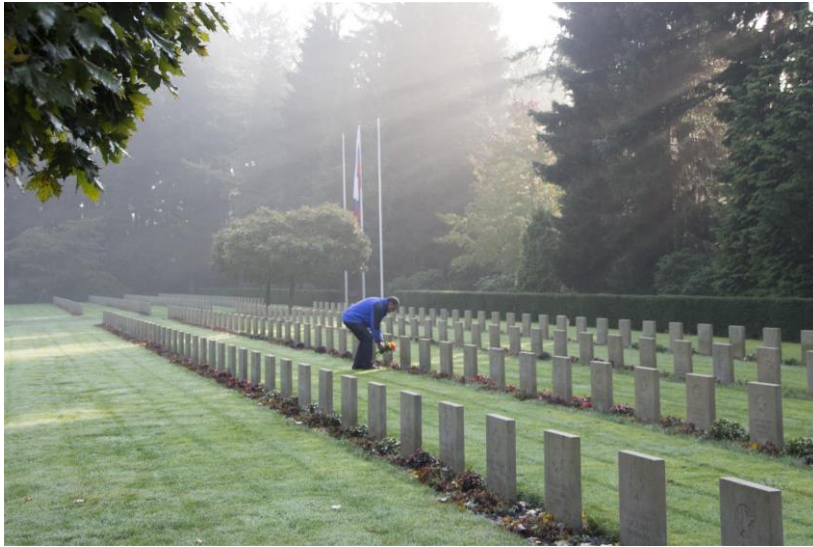
Toen de bewakers het kamp in april 1945 verlieten, verbrandden zij de administratie van 1941 en 1942. De 101 die in en nabij Kamp Amersfoort om het leven kwamen, liggen daardoor allen als onbekende Sovjetsoldaten begraven op het Russisch Ereveld. Hoewel de meeste slachtoffers volgens verklaringen afkomstig zijn uit de toenmalige Sovjetrepubliek Oezbekistan, is hun identiteit nooit vast komen te staan.

De latere kampcommandant Karl Peter Berg kreeg voor onder andere de moord op de 'Russen' de doodstraf. De leider van het executiepeloton, Erich Deppner, werd in 1962 tot ontsteltenis van ooggetuigen door een Duits gerechtshof vrijgesproken.

Vrijwilligers

Het stichtingsbestuur probeert met weinig middelen veel resultaten te boeken. Uw steun maar ook de inzet van vrijwilligers is daarbij onmisbaar. De afgelopen jaren hebben verschillende mensen zich achter de schermen al volop ingezet: de webmaster, gastgezinnen, vertalers, administratieve medewerkers en vele anderen.

Het bestuur is verheugd dat Rachel Heinemann bereid is gevonden om als vrijwilligerscoördinator alle activiteiten in goede banen te blijven leiden. In het dagelijks leven houdt zij zich met haar bedrijf Metathese bezig met training, coaching, interim- en projectmanagement (zie www.metathese.nl).

Een andere nieuwe vrijwilliger die u kunt tegenkomen, is Henriëtte van Breukelen. Zij is als fotografe al vaker aanwezig geweest op het Russisch Ereveld.

Henriëtte heeft ingestemd met ons voorstel om bij herdenkingen en andere activiteiten foto's te maken voor de stichting. Ze woont in Leusden en fotografeert al tien jaar voor particulieren, lokale media, gemeenten en andere instellingen in de omgeving. „Bij het maken van de foto's van mensen vind ik het een

uitdaging om mensen te fotograferen zoals ze echt zijn", zegt Henriëtte. „Ongedwongen en natuurlijk. Juist op het Russisch Ereveld kan ik de nabestaanden van soldaten en andere aanwezigen in de verstilte omgeving laten samenkomen."

Een deel van de al gemaakte foto's is te zien op de [website](#) van Henriëtte, evenals verschillende andere reportages. Foto's van Henriëtte zullen worden gebruikt in deze nieuwsbrief (zoals bovenstaande foto) en op deze website. Uiteraard blijven ook foto's van anderen van harte welkom.

Mocht ook u onze stichting op één of andere manier als vrijwilliger willen helpen, neem dan contact op: <mailto:aanmeldingsre@gmail.com>.

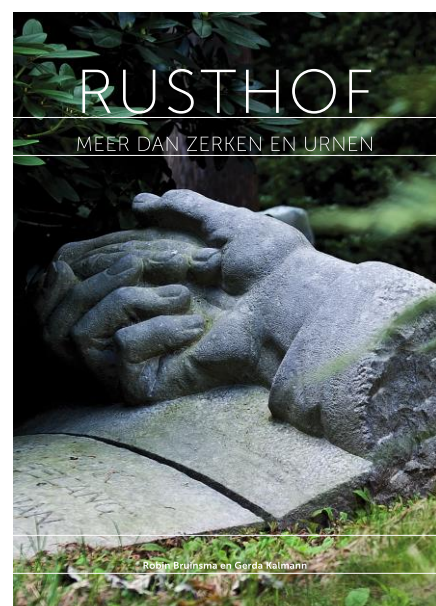
Boeken over Rusthof, Georgiërs, Groningse communisten in Kamp Amersfoort

Journalist Robin Bruinsma en fotografe Gerda Kalmann kregen toestemming om anderhalf jaar lang achter de schermen te kijken bij begraafplaats Rusthof. In december kwam hun boek uit: *Rusthof, Meer dan zerken en urnen*.

Het is een fascinerend portret geworden van een bijzondere plek, die in al zijn facetten wordt belicht. In het boek is ook een uitgebreid verhaal opgenomen over het Russisch Ereveld, dat pal naast Rusthof ligt.

Het boek kost 17,50 euro, de verzendkosten bedragen 4 euro. Als u het [hier](#) bestelt, dan komt een kwart van het bedrag ten goede aan onze Stichting Russisch Ereveld. Het bedrag van 21,50 euro kunt u overmaken op rekeningnummer 1276.54.739 t.n.v. Stichting Russisch Ereveld o.v.v. boek Rusthof.

Op 5 maart vindt in Groningen de presentatie plaats van het boek *Het Communistische Verzet in Groningen 1940-1945*. Schrijver Ruud Weijdeveld heeft hierin veel informatie

opgenomen over communistische gevangenen die in Kamp Amersfoort terechtkwamen en daar de 'Russen' meemaakten. Het boek bestaat uit twee delen en is rijkelijk geïllustreerd.

Op 30 maart wordt de roman *Texelschade* van Marianne Knecht gepresenteerd. Remco Reiding zal in Aalsmeer een inleiding verzorgen. In het boek spelen de Georgiërs die op Texel in opstand kwamen tegen de Duitsers een belangrijke rol. Knecht schreef eerder al *De Lijfeigenen* over de ontmoeting tussen een Nederlandse dwangarbeider en een zogenaamde Ostarbeiterin.

Buitenlands bezoek

In het kader van de internationale herdenkingsweek in de IJmond brengen gymnasium-leerlingen uit Rusland, Oekraïne, Polen, Duitsland en Nederland op 14 april een bezoek aan het Russisch Ereveld. De week wordt georganiseerd door de Stichting 16 april 1944, die de nagedachtenis aan de slachtoffers van de razzia in Beverwijk en omgeving levend houdt (zie www.razziabeverwijk.nl). Amersfoort en Beverwijk zijn met elkaar verbonden, doordat de razziaslachtoffers in Kamp Amersfoort terechtkwamen en vijftien in Beverwijk vermoorde Georgiërs op het Russisch Ereveld zijn herbegraven.

Op 9 februari bracht de Russisch-Duitse onderzoeker Mischa Gabowitsch op uitnodiging van onze stichting een bezoek aan het Russisch Ereveld en monument Koedriest. Historicus en socioloog Gabowitsch heeft in Berlijn een researchproject geleid naar Sovjet-oorlogsmonumenten in Europa. Meer informatie daarover op www.gabowitsch.net.

Nieuwsbrief Stichting Russisch Ereveld

© Remco Reiding, 2014

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de Stichting Russisch Ereveld. Voor het laatste nieuws verwijzen we u naar de website: www.russisch-ereveld.nl. Sommige artikelen uit deze nieuwsbrief kunnen al eerder zijn gepubliceerd op onze website.

Reageren?

grafadoptie@gmail.com

Wilt u onze activiteiten ondersteunen?

Rabobank 1276.54.739 t.n.v. Stichting Russisch Ereveld